

Dine en Ufuldkommenhed ved denne Lov, at den ikke ved et ligesreemt Forbud imod at betinge sig Høstdage for Pløining, ligesom imod at betinge sig saadanne for Husleie, fremstynkede en anden Dyrkning af Husmandslandderne. Det blev dengang klart fremhævet, at den uanseligste Situation for Husmændene var paa gode Vilkaar at faae deres Jord pløiet, og det blev oplyst i den roskildske Stænderforsamling, at der var Gaardmænd, som betingede sig indtil 36 Høstdage for at pløie en halvanden Tønde Land. Nu har Forholdet jo forandret sig noget, idet jeg tror, at Gaardmændene nu med en naturlig Billighed betinge sig mindre Arbeide, men desværre have Husmændene ikke stærkt nok forlangt at gaa over til en Pengeerstatning, og der er vistnok endnu mange Husmænd, som maa udrede 14—16 Dages Arbeide for at faae 1½ Tønde Land pløiet. Det blev ligeledes under den samme Forhandling oplyst, at en Husmand vilde være i Stand til at grave en Tønde Land i omtrent 16 Dage, og at det i Almindelighed var 1½ Tønde Land, en Husmand havde til den aarlige Dyrkning. Nu vil man maasse sige, at det saa kun lidet vil nytte Husmanden under en saa langsom Arbeidsmaade at grave sin Jord, da han hertil vil bruge det samme Antal Dage, som ellers vil medgaa til Arbeide for Gaardmanden, men man glemmer da, at han i første Tilfælde vil komme til at staa uafhængig overfor Gaardmanden, og at han da selv vil kunne betinge sin Pønning for det øvrige Aar. Saa længe dette Forhold, at Husmanden lader Gaardmanden pløie og betaler med Arbeide, derimod bestaar, saa længe vil Husmanden være afhængig af Gaardmanden, og det ikke blot i Henseende til Pløining, men i Grunden hele Aaret rundt. Det gjør mig som sagt ondt, at man ikke dengang, ligesom man forbød at tage Bederlag i Arbeide for Husleie, ogsaa forbød at tage Bederlag i Arbeide for Møtedage. Jeg erkjender, at der er stet Fremskridt i saa Henseende, for visse Egne af Landet endog særdeles prisværdige Fremskridt, men der er Ingen, som vil negte, at der kunde ønskes større Fremskridt endnu, og hertil tror jeg, at den heromhandlede Bevilling vil yde et meget

væsentligt Bidrag. Det er dog underligt at høre paa staa, at den stet ingen Betydning skulde have, og at den, som jeg tror, der blev yttret af den ærede sidste Tale (Berg), kun vilde være til en Kop Kaffe for Husmanden en Vinteraften. Denne eiendommelige Betragtning om at dele ud i Skillinger, om denne hørte man ikke et eneste Ord ved tidligere Leiligheder, naar der har været Tale om at bevilge Penge til Høstfoler eller Bidrag til Husdyravlens Fremme med ikke stort større Summer. Dernæst har man gjort gjældende, at man ikke her fra Folkethingets Side skal bringe saadanne Bevillinger frem. Jeg er ikke ganske i Stand til her i et Dieblit at orientere mig i, hvad der ved tidligere Leilighed er stet i saa Henseende, men naar der nu paa Finantsloven findes en Bevilling af over 4000 Rd. til Navigationsfoler, som for et Par Aar siden ikke fandtes der, saa kunde det maasse dog være, at Ministeren der har ladet sig paavirke ved Optreden af Medlemmer af dette Thing; Saadant kan jo vel godt ske en Gang endnu, og det ser jo ud til, at den høitærede Minister er tilbøielig til at komme dette Forslag imøde. Jeg skal derefter vende mig til Forslaget om Dyrkning af jydsk Hedelodder ved Husmænd, et Forslag, som synes at have fundet endnu mere Modstand end det første. Det blev i sin Tid fremhævet af den bekjendte Bondeven Drewsen, at Husmændene havde fundet saa kraftige Talsmænd i Roskilde Stænderforsamling, hvortil ingen Husmænd vare valgberettigede, og hvortil ingen Husmænd endnu mindre vare valgbare, fornemmelig i den gamle Provst Møller, at han, uagtet han saa ganske delte bennes Anskuelser, stet ikke havde fundet Anledning til at tage Ordet. Men endnu mere betegnende forekommer den Kjendsgjerning mig, at en Mand, som selv nævnte, at han havde 3 Brødre i denne Stand, (Chr. Pedersen) og at en Mand, som, efter hvad jeg ser, paa de tidligere Valglistor selv har været Husmand (Kjær), her ved denne Leilighed træde op mod et Forslag, som dog vil have en saa uhyre Betydning for Husmændenes Kaar. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) henviste til det Forslag, som foreligger med Hensyn til Husmæn-